

Een verdwaalde spin

D.T.E. van der Ploeg (Sytsingawiersterleane 132, 8605 CV Sneek)

Surprisingly, *Caltha palustris* L. subsp. *araneosa* (Steenis) van der Meijden was found in a little swamp in a botanical garden near Arnhem. By tracing the seed from which it was cultivated, it appeared originally to have been collected in the Biesbosch.

Tijdens een bezoek aan de heemtuin Presikhaaf te Arnhem op 1 juli 1989 werd mijn aandacht getroffen door een aantal prachtig ontwikkelde exemplaren van de Spindotter [*Caltha palustris* L. subsp. *araneosa* (Steenis) van der Meyden^{1 2}] (Fig. 1) in het moerasje in deze tuin. Ik had deze opvallende ondersoort met de forse 'spin' van dikke bijwortels hier allerminst verwacht. Immers, de Spindotter is bekend uit het zoetwatergetijdengebied in Zuidwest-Nederland, op plaatsen met een periodiek sterk wisselende waterstand langs het IJsselmeer en in de monding van het Reitdiep bij Zoutkamp, met een recente uitbreiding langs het Zoutkamperril in het Lauwersmeer.

Uit kweekproefjes meende ik opgemaakt te hebben dat bij (in bloempotten) gekweekte Spindotters de kenmerkende eigenschappen behouden bleven. Ook bij uit Spindotterzaad opgekweekte exemplaren bleken de typerende eigenschappen zich na enkele seizoenen weer duidelijk te manifesteren. Hetzelfde zag ik bij uit spinnen (kluwens bijwortels) gekweekte exemplaren. De typerende 'ellebogen', de zich in de oksels ontwikkelende jonge plantjes en later de bijwortels kwamen steeds weer te voorschijn. Daarentegen vertoonde de nakomelingschap van 'gewone' dotters deze eigenschappen nimmer.

In de in juni 1981 geopende heemtuin bevinden zich verschillende landschapstypen, waaronder rietmoeras, gevoed met water afkomstig van het Veluwemassief. Het water wordt in het moeras op constante hoogte gehouden. De aanwezigheid van de Spindotter in de moerastuin van Presikhaaf viel dus inderdaad niet te verwachten.

Een en ander was voor mij aanleiding om informatie in te winnen over de aanleg van de heemtuin. Op een schrijven aan Pebrem, dienst plantsoenen enz. van de gemeente Arnhem ontving ik in augustus 1989 antwoord van het Centrum voor Biologieonderwijs van deze gemeente. Volgens dit schrijven waren de dotters in Presikhaaf afkomstig uit zaad dat betrokken was bij de 'Cruydhoeck' te Groningen. Op een vraag om nadere informatie bij de Cruydhoeck antwoordde de heer Leopold mij, dat het zaad dat onder andere aan Presikhaaf was geleverd, in het seizoen 1978/79 betrokken was uit de tuin van D. van den Burg te Amsterdam. Dit zaad was afkomstig uit de Biesbosch!

De dolende spin bleek dus zijn/haar karakter niet verloren te hebben en de herkomst kon getraceerd worden ...

1. C.G.G.J. van Steenis, 1968. De vegetatieve vermenigvuldiging en verspreiding van *Caltha palustris* L. in de Biesbosch. *Gorteria* 4: 62-64.
2. C.G.G.J. van Steenis, 1971. De zoetwatergetijde-dotter van de Biesbosch en de Oude Maas: *Caltha palustris* L. var. *araneosa*, var. nov. *Gorteria* 5: 213-219.

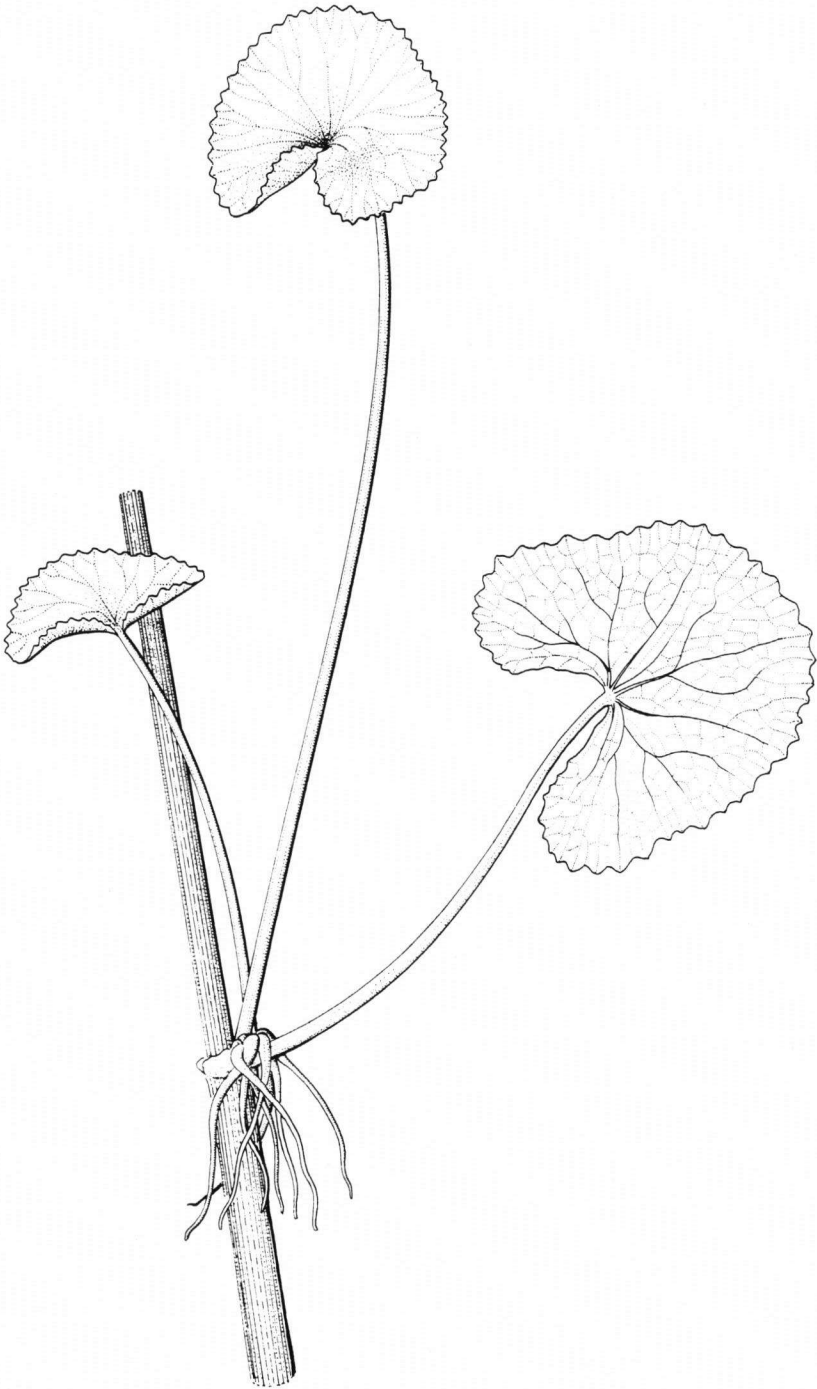

Fig. 1. *Caltha palustris* subsp. *araneosa* (Spindotter).